

Beslissing van 28 juni 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het
Heilige Hart van Jezus,
juridisch adviseur: mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. De procedure

1.1. Op 8 oktober 2010 is een brief van pater [naam], provinciaal overste, binnengekomen. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 januari 2011. Op 5 april 2011 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens voornoemd.

Op 16 mei 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Beoordelings- en Adviescommissie (hierna: 'de BAC') plaatsgevonden.

1.2. In een advies van 13 juli 2011 heeft de BAC de overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilige Hart van Jezus geadviseerd om de klacht niet gegrond te verklaren. Bij besluit van 2 augustus 2011 heeft pater [naam] voornoemd het advies van de BAC opgevolgd en de klacht niet gegrond verklaard.

1.3. Op 24 januari 2012 is door de griffie van de Klachtencommissie een herzieningsverzoek met bijlagen ontvangen. Op 23 maart 2012 heeft te Utrecht een zitting van de bijzondere kamer van de Klachtencommissie plaatsgevonden. In haar advies van 5 april 2012 heeft de bijzondere kamer het verzoek tot herziening gegrond verklaard en bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld.

1.4. Op 24 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Bomers voornoemd. Namens de Congregatie zijn verschenen pater [naam] voornoemd en mr. Baetens voornoemd. Door mr. Bomers is ter zitting een formulier toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs ingediend dat is ingevuld door de heer [naam]. De ter zitting ingebrachte en besproken versie was niet ondertekend. Na de zitting is door de Klachtencommissie een ondertekende versie van het stuk ontvangen.

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een gezin van vijftien kinderen. Daar het gezin diverse problemen kende, werd klager al vanaf jonge leeftijd aan de zorg van een voogdes toevertrouwd.

In [jaartal] is klager in [naam] in [plaats] geplaatst. Af en toe moest klager naar de schoenmakerij, alwaar aangeklaagde werkte. Als klager alleen in de ruimte van de schoenmakerij was, drukte aangeklaagde hem tegen de machine en ging tegen hem aan 'rijden'. Dit is enkele malen, ongeveer driemaal, omstreeks [jaartal] gebeurd. Klager was toen ongeveer veertien jaar oud. Klager wist niet wat hem overkwam, was doodsbang en durfde er niet meteen iets over te zeggen. Pas na de derde keer dat hij misbruikt werd, heeft hij het aangekaart bij zijn voogdes. Zij heeft vervolgens de kinderrechtter ingeschakeld. Een paar weken later moest klager, die enige tijd thuis was gebleven, weer terug naar het internaat. Hij bleef bang dat aangeklaagde zich opnieuw aan hem zou vergrijpen. Dat is echter niet meer gebeurd. Wel is hij gedurende zijn hele periode in [naam] verschillende malen door twee groepsleiders ernstig lichamelijk mishandeld. Klager liep af en toe weg omdat hij heimwee had. Bij terugkomst op het internaat wachtte hem dan een zware straf; hij werd hard afgeranseld met vele blauwe plekken tot gevolg.

2.2. Het seksuele misbruik en de fysieke mishandeling in [naam] hebben een verwoestende uitwerking gehad op het leven van klager. Hij werd er nog slechter behandeld dan thuis. Door dit alles heeft hij een elementair gevoel van veiligheid en van vertrouwen in de medemens gemist. Het misbruik heeft hem verdriet, verwarring en eenzaamheid bezorgd.

Na het behalen van zijn diploma van de Lagere Technische School [naam] en na zijn latere omscholing heeft klager zich volledig op zijn werk gestort. Aldus probeerde hij zijn verleden te vergeten en te vechten voor een goede plaats in de samenleving.

In [jaartal] was hij helemaal opgebrand, waarna hij vervolgens 100 % arbeidsongeschikt is verklaard. Van [periode] is hij psychotherapeutisch behandeld in de vorm van een volledige dagbehandeling van drie dagen in de week, hetgeen heeft geleid tot een verbetering van zijn toestand. Na het volgen van twee opleidingen en een periode van werkzaamheden bij de [instelling], werd hij weer 100 % arbeidsongeschikt verklaard. Hij was het hier niet mee eens, daar hij wilde blijven werken. Uiteindelijk kreeg hij in [jaartal] een vast dienstverband bij de [instelling] voor 32 uren in de week. Na reorganisaties werd hij echter in [jaartal] opnieuw volledig arbeidongeschikt verklaard. Sindsdien is hij niet meer in staat om te werken en kampt hij tot op heden met fysieke klachten.

Door zijn jeugdtrauma heeft klager grote moeite om een bestaan op te bouwen en relaties aan te gaan. Hij heeft een partner, geen kinderen.

2.3. Het doel van het klaagschrift is dat klager in zijn recht wil worden hersteld door middel van erkenning van het hem aangedane leed en excuses van de zijde van de Congregatie.

Hoewel klager bekend is dat schadevergoeding niet aan de orde kan komen in de klachtprocedure, wenst hij niettemin een vergoeding van de geleden schade, met name bestaande uit gemiste inkomsten vanwege zijn arbeidsongeschiktheid, te ontvangen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Namens de Overste heeft mr. Baetens allereerst in zijn verweerschrift gesteld dat niet nader zal worden ingegaan op het verwijt van de fysieke mishandeling, daar de procedure via Hulp en Recht uitsluitend bestemd is voor klachten wegens gepleegd seksueel misbruik binnen de Katholieke Kerk in Nederland.

De provinciaal overste heeft naar vermogen onderzoek verricht in de archieven. In geen van de geraadpleegde bronnen is iets gevonden over seksueel misbruik door aangeklaagde. Ook is niets bekend over een terugkoppeling naar [naam] van de melding van klager aan zijn voogdes en het hierna inschakelen van de kinderrechter. Over aangeklaagde zijn uitsluitend positieve beschrijvingen gevonden. Het klopt dat hij werkzaam was op de schoenmakerij van [naam].

Omstreeks 2010 heeft de Congregatie wel een zevental klachten van seksueel misbruik, gepleegd in [naam], ontvangen. De naam van aangeklaagde is daarbij niet genoemd. Er is totaal geen aanwijzing dat klager niet oprecht zou zijn in zijn beleving van het door hem gestelde, maar anderzijds zijn er geen objectieve aanwijzingen gevonden die het door klager gestelde kunnen bevestigen of ontcrachten. In dat geval dient het elementair rechtsbeginsel in acht genomen te worden, inhoudende dat een klacht nimmer louter op grond van de verklaring van klager zelf gegrond kan worden geacht. Aan klager moet de gelegenheid worden geboden om nader bewijs in te brengen, Vooralsnog, op basis van het thans beschikbare materiaal, wordt gemeend dat de klacht als ongegrond moet worden beoordeeld.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure) zoals deze tot 1 november 2011 gold. Volgens artikel 2.1 van deze Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie thans aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat dan om het ongeveer driemaal tegen klager 'oprijden' door aangeklaagde terwijl deze klager tegen een machine aan drukte.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt de klacht thans, anders dan bij de eerdere beoordeling ervan, ondersteund door de klacht van de heer [naam] en de

verklaringen van de heer [naam]. Beiden verklaren over misbruik door aangeklaagde in de schoenmakerij.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas veertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een autoriteit.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Pater [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen en voorts door met klager in gesprek te treden.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilige Hart van Jezus de klacht gegrond te verklaren en zich in te zetten voor (verdere) vermindering van het leed van klager.

Dit advies is vastgesteld op 28 juni 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilige Hart van Jezus en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.